

Sygn. akt V CSK 570/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa B.P-J.

przeciwko E.G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego

we [...] z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwana E.G. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we [...], którym oddalono jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego zasądzającego od skarżącej na rzecz B.P-J. kwotę 70 463,91 zł z bliżej określonymi odsetkami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja przedsądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji

w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przywołanej przesłance wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (post. Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd II instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Skarżąca upatrywała oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w niedostatecznym rozpoznaniu przez Sąd Apelacyjny podstaw apelacji, w szczególności zgłoszonych w niej zarzutów błędnych ustaleń faktycznych. Argumentacja skarżącej o wystąpieniu ww. przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadziła się jednak do polemiki z Sądem Apelacyjnym w kwestii tego, czy powódka na własne ryzyko czyniła inwestycje w działalność gospodarczą prowadzoną przez pozwaną, a w piśmie uzupełniającym braki skargi kasacyjnej – także do polemiki z dokonaną przez ten Sąd oceną dowodów. Analiza motywów orzeczenia Sądu II instancji nie prowadzi jednak do wniosku, by Sąd Apelacyjny dopuścił się widocznych *prima facie* uchybień, zwłaszcza takich, które przekładałyby się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Sąd II instancji trafnie zidentyfikował zarzuty apelacji i odniósł się do nich, co wyklucza przyjęcie, by w sprawie z podanych przez skarżącą względów zachodziła przyczyna kasacyjna unormowana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Ocena trafności zarzutów w sposób odmienny od oczekiwanego przez apelującą nie jest bowiem równoznaczna z pominięciem czy nierozpoznanie zarzutów. Wypada przypomnieć, że nie jest obowiązkiem sądu II instancji dokonywanie szczegółowej oceny wszystkich argumentów podniesionych przez stronę wraz z ich uzasadnieniem. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2016 r. I CSK 659/15; z dnia 24 lipca 2009 r., I PK 38/09 - nie publ.; z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, M. Pr. Bank. 2012, nr 4, s. 19; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012, Nr 12, poz. 144; z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, nie publ.). Tym bardziej natomiast sąd nie jest zobowiązany do przedstawienia wyników analizy każdego z zarzutów oddzielnie, zwłaszcza w sytuacji, w której szereg z nich uznaje za nietrafne z tożsamych lub zbliżonych względów.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie tej przesłanki wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Tylko w takich okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie

sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych.

Skarżąca przedstawiła dwa zagadnienia prawne, które, w jej ocenie, występują w sprawie. Sformułowała je przy tym wyłącznie w formie opisowej, bez sprecyzowania konkretnego pytania prawnego, mającego bezpośredni związek z niniejszym sporem. Pierwsze z zagadnień dotyczyło możliwości zastosowania art. 322 k.p.c. do obliczenia wysokości wierzytelności strony pozwanej, broniącej się przed żądaniem zapłaty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia przez podniesienie twierdzeń o przysługiwaniu jej roszczenia względem strony powodowej. Drugie zagadnienie związane było z ustaleniem zasad rozliczania „konfiguracji gospodarczych polegających na niesformalizowanym inwestowaniu środków finansowych w działalność gospodarczą formalnie prowadzoną przez osobę trzecią w sytuacji braku powodzenia finansowego działalności z przyczyn nieobciążających prowadzącego działalność gospodarczą przedsiębiorcy”.

W realiach sprawy przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. *a limine* nie mogła zrealizować się w związku z zagadnieniem dotyczącym art. 322 k.p.c., ponieważ w skardze kasacyjnej nie sformułowano żadnych zarzutów, które sprawiłyby, że opisany problem prawny miałby związek ze sprawą. Artykuł 322 k.p.c. sam w sobie nie stanowi podstawy roszczenia; możliwość jego ewentualnego zastosowania do obliczenia wierzytelności strony pozwanej podlegałaby zatem rozważeniu wyłącznie w razie postawienia odpowiedniego zarzutu naruszenia prawa materialnego. Tymczasem skarżąca poprzestała na powołaniu się na „wierzytelność wzajemną zgłoszoną przez stronę pozwaną”, lecz nie wskazała, w jaki sposób sam fakt ewentualnego przysługiwania jej jakichś roszczeń względem powódki miałby wpływać na rozstrzygnięcie sprawy o zapłatę, w której skarżąca występowała po stronie pozwanej. W szczególności skarżąca nie przedstawiła żadnych przysługujących jej wierzytelności do potrącenia z wierzytelnością dochodzoną przez powódkę.

O potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie świadczy również argumentacja dotycząca możliwych kwalifikacji prawnych stanów faktycznych, w których jedna osoba dokonuje przysporzeń na rzecz drugiej w związku

z działalnością gospodarczą prowadzoną przez tę drugą osobę. Skarżąca nie sformułowała w tej kwestii żadnego konkretnego problemu jurydycznego, lecz ograniczyła się do przedstawienia ogólnego wyводу, sprowadzającego się do polemiki z oceną prawną dokonaną przez Sąd Apelacyjny, opartej ponadto na założeniu – odbiegającym od ustaleń tego Sądu i opartej na nich ocenie prawnej – o zainwestowaniu przez powódkę własnych zasobów finansowych w działalność gospodarczą pozwanej.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie podjęto również próby wykazania, że przedstawiana problematyka jest sporna w orzecnictwie lub doktrynie oraz że powoduje ona istotne problemy praktyczne. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może natomiast służyć stronie do uzyskania informacji o możliwych, dostrzeganych przez Sąd zasadach rozliczania „niesformalizowanego inwestowania środków finansowych w działalność gospodarczą formalnie prowadzoną przez osobę trzecią” (s. 3 skargi kasacyjnej), z pominięciem przy tym stanowiska o założeniu przez sporne strony spółki, z uwagi na ograniczenia związane z dotacją z PFRON.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

